

32-й випуск щотижневого дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 12-18.12.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з [бази Yale's School of Management](#), сайтів [epravda.com.ua](#), [squeezingputin.com](#), <https://bloody.energy/leave-russia.org> та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо. KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання з проєктом leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів. Крім того, ми стали партнерами з [Rubargo](#). Rubargo — застосунок, який дозволяє перевірити, які бренди чи компанії продовжують працювати в Росії просто відсканувавши їх штрих-коди.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 18.12.2022

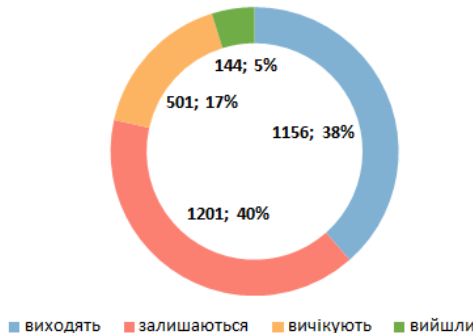
Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – 1 201 (+10 за тиждень²)
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – 501 (+2 за тиждень)
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – 1 156 (+6 за тиждень)
Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – 144 (+1 за тиждень)

Станом на 18 грудня ми ідентифікували близько 3 002 компаній, організацій і їх брендів з 86 країн та 56 галузей і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько 40% з них публічні. Для ~1 300 публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі) та оновили дані за 2021 рік, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько \$162,0 млрд), локальну виручку (на загальну суму \$294,8 млрд), локальні активи (на загальну суму \$281,0 млрд), а також персонал (близько 1,391 млн осіб) і сплачені податки (близько \$24,4 млрд). 1 657 іноземних компаній вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про 144 компанії, які [завершили продаж свого бізнесу в Росії](#) на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, станом на 18 грудня компанії, які вже повністю вийшли з РФ, мали щонайменше 284,0 тис чол персоналу, \$36,2 млрд річного доходу, \$14,9 млрд капіталу та \$31,7 млрд активів; компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали 170,9 тис чол персоналу, \$33,4 млрд річного доходу, \$39,6 млрд капіталу та \$85,1 млрд активів; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали 329,0 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$48,9 млрд, \$27,2 млрд капіталу і \$31,8 млрд активів.

KSE Institute

Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній
США	686
Німеччина	372
Великобританія	254
Японія	163
Франція	159
Швейцарія	137
Китай	112
Італія	103
Нідерланди	93
Фінляндія	87

Галузь	Кількість компаній
FMCG/споживчі товари	301
Фінанси та платежі	203
ІТ	190
Енергетика, нафта і газ	169
Промислове обладнання	162
Автомобілебудування	157
Фарма, охорона здоров'я	149
Електроніка	147
Їжа та напої	126
Виробництво	111

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру/розірвали стосунки та залишили ринок

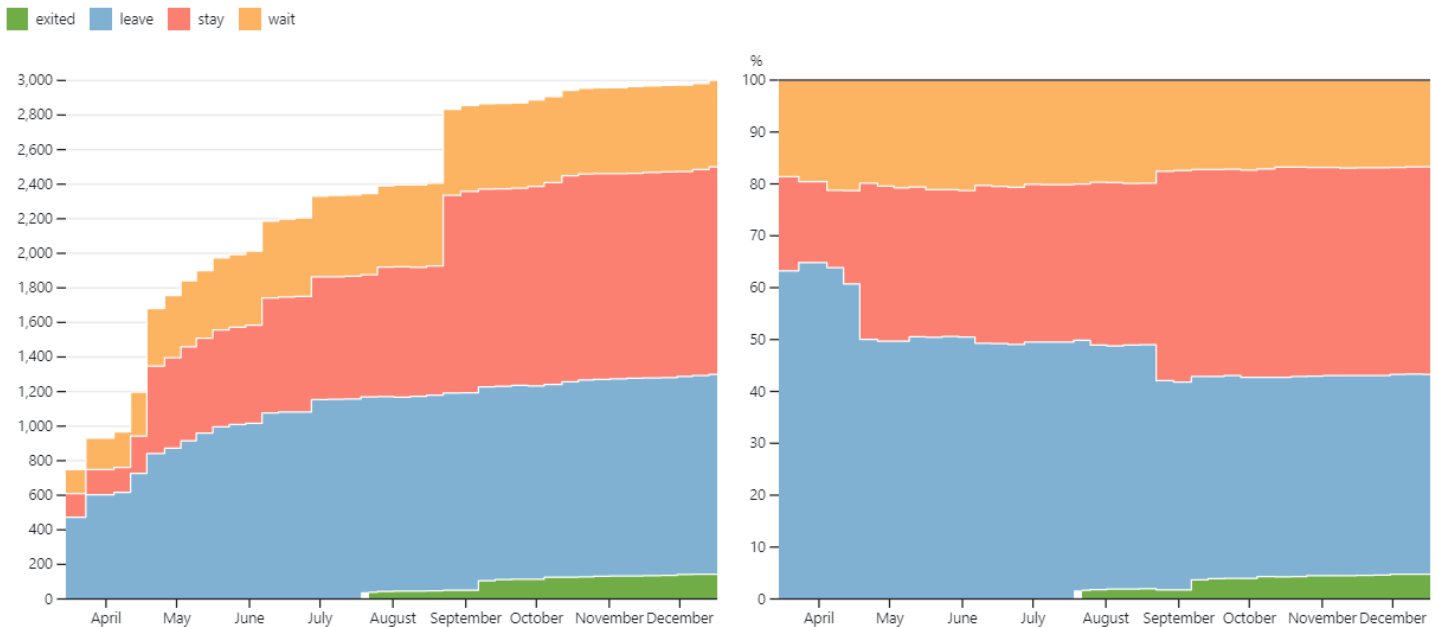
² Зростання в основному зумовлене компаніями, доданими в результаті нового розслідування, проведеного [RUSI](#) та [Reuters](#)

Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~1 300 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ³:

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол	Активи, млн дол	Податки, млн дол
	вийшли	284 240	36 177	14 897	31 714	3 155
	виходять, в т.ч.:	499 768	82 239	66 822	116 896	3 453
	намір про повний вихід	170 907	33 375	39 636	85 085	1 250
	призупинення операцій	328 861	48 864	27 186	31 811	2 202
	вичікують	323 771	113 378	51 347	59 902	14 791
	залишаються	283 154	63 005	28 953	72 529	2 976
	Всього	1 390 933	294 799	162 019	281 041	24 375

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останнього місяця співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько 38,5% компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 40,0% все ще залишаються присутніми в країні, 16,7% вичікують і лише 4,8% здійснили повний вихід⁴.

У той же час, з т.з. на економіку Росії, вплив лише 144 компаній, які повністю вийшли з країни, складно не дооцінити, оскільки в них працювало майже 20,4% персоналу, занятого в іноземних компаніях, а компаніям належало близько 11,3% активів, 9,2% капіталу інвестованого іноземними компаніями в країну, лише в минулому році вони генерували виручки на 36,2 млрд дол або 12,3% від всієї виручки і сплатили 3,2 млрд дол податків або 12,9% від загальної суми податків, сплачених компаніями, які спостерігалися. Дані по 1 300 ТОП компаній представлені в таблиці вище.

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі за посиланням <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

³ Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям, а станом на 28/08/2022 ми оновили дані для ще 422 компаній даними по персоналу, доходу, капіталу та активам за 2021 рік. Також, ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Зібрана інформація вже доступна і систематизована у вигляді нового статусу KSE “вийшли”.

⁴ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЄГРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компанії, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](https://leave-russia.org/) на сайті <https://leave-russia.org/>.

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС: На новорічні та різдвяні витрати в Росії істотно вплине вихід іноземних компаній з країни

У зв'язку із запровадженням західних санкцій проти Росії, в поточному році порушені існуючі раніше ланцюги поставок товарів, які традиційно замовляють росіяни пов'язаних із новорічними святами.

Після введення західних санкцій, росіяни, замість того, щоб замовляти новорічні товари на Заході, почали масового замовляти подарунки на Новий Рік у китайських інтернет-магазинах, при цьому є затримання в отриманні своїх посилок з Китаю вчасно.

Затримання відправки зазначених вантажів, наприклад, залізницею, пов'язане і з тим, що зараз пріоритет віддається відвантаженню російського вугілля та лісу до Китаю, оскільки Росія поступово стає сировинним додатком Китаю⁵.

У зв'язку із введеними Заходом санкцій проти Росії, новорічні подарунки для росіян подорожчали на 20% у порівнянні з минулим роком, в т. ч. через те, що потрібно було налагодити співпрацю з іншими постачальниками до Росії новорічних подарунків.

Також, незмінний і улюблений усіма атрибут зимових свят – жива ялинка – може виявитися далеко не у кожній московській квартирі. У зв'язку із західними санкціями, з'ясувалося, що певна частка новорічних ялинок, які раніше надходили у продаж на російський ринок, була імпортною і поставлялася переважно з Європи. Тепер, коли логістичні ланцюжки виявилися порушеними і постачання значно скоротилися, є дефіцит ялинкової продукції на російському ринку та її відчутне подорожчання⁶.

Цілком очікувано, що росіянам доведеться витратити на сервіровку новорічного столу на 15-20% більше коштів, ніж минулого року.

Інфляційний шок через санкції призвів до зростання вартості практично всіх продуктів, які входять до складу традиційних до новорічного свята страв. Найбільше, а саме на 40%, виросли в ціні м'ясні та рибні делікатеси. Тепер за головний інгредієнт «оселедця під шубою» доведеться заплатити на 18–23% більше, а за ікру — на 12%. Сирі м'ясо та риба, а також сир виросли в ціні на понад 10%. Сильно вдарить по гаманцю сімей окупантів і імпортний алкоголь (+30%), який імпортується тепер переважно за схемами «сірого» імпорту. Не вдасться росіянам заощадити і на солодощах. За даними «Роспродсоюзу», лише шоколадні цукерки подорожчали на 23%. Також, на 22% зросла вартість газованих напоїв.

Найвідчутніші зміни у новорічному меню торкнуться представників середнього класу, ці люди зазвичай купують якісні продукти і користуються сервісами високого рівня, але у кризовий період їм доведеться скорочувати витрати, а при втраті доходів вони різко втрачають звичний рівень споживання. Загалом, через зниження купівельної спроможності росіян магазини продадуть на 10–15% менше продуктів у грудні 2022 року порівняно з минулим роком. А за даними опитування Всеросійського центру вивчення громадської думки, вже нині 35% населення Росії скоротили витрати на їжу⁷.

Ще однією економічною проблемою, з якою зіткнулися пересічні жителі Росії, стало припинення роботи платіжних систем MasterCard та Visa у Росії, що призвело до перешкод у здійсненні росіянами передноворічних покупок.

Необхідно зазначити, що кілька російських міст припиняють святкування Нового року, щоб перенаправити кошти на російську армію, оскільки Росія продовжує ганебну війну в Україні і вимушена все більше залазити в «кишені» місцевих бюджетів. Офіційні особи в Санкт-Петербурзі, Ярославлі, Калюзі, Нижньому Новгороді, Томській області Сибіру та Республіці Саха скасували святкування. У Москві мер Сергій Собянін заявив, що столиця проведе святкування в послабленому тоні, відмовившись від звичних феєрверків і масового концерту. За його словами, все одно відбуватимуться заходи та святкування, а частина прибутку буде спрямована на потреби військових⁸.

⁵ <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2022/11/7/693530/>

⁶ <https://www.gazetametro.ru/articles/sanktsii-na-novogodnie-elki-cto-ozhidat-tem-kto-hochet-kupit-zhivuju-el-na-prazdniki-25-11-2022-1>

⁷ <https://armyinform.com.ua/2022/11/29/vidro-olivye-zamist-zamorskyh-smakolykiv-novorichnyi-stil-rosiyan-podorozhchav-na-20/>

⁸ <https://www.businessinsider.com/russian-cities-cancel-scale-back-new-year-fund-ukraine-invasion-2022-12>

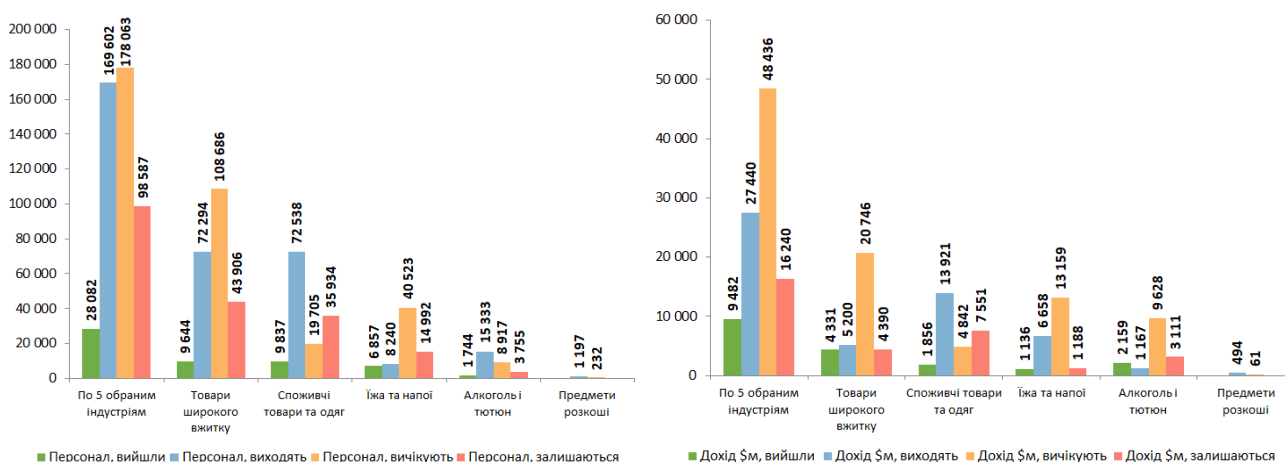
Мережа професійних послуг [Deloitte](#) до свого виходу з країни публікувала щорічні звіти про очікуване планування бюджету, покупки та купівельну поведінку російських споживачів напередодні Нового року. За даними Deloitte в попередні роки, в цілому росіяни готові були витратити на відпустку 17 600 рублів або ~270 доларів на людину. Подарунок мрії для багатьох росіян – гроші – 69% віддавали (і зараз, напевно, йе ще більше актуально) перевагу їм. У списку бажань також були подорожі (41%) і смартфони (37%). Але більшість росіян отримують цукерки або косметику (тепер, в основному, вітчизняного виробництва), і тільки 31% гроші. А якщо ви хочете знати, де можна зустріти росіян, крім Росії, то найпопулярнішими зимовими напрямками були Таїланд, Об'єднані Арабські Емірати і Туреччина (останні 2 країни і досі приймають російських туристів). Але багато росіян планують провести новорічні свята вдома⁹.

KSE Institute проаналізував 5 ключових індустрій, які мають безпосереднє відношення до роздрібних продажів, особливо активних у новорічний та різдвяний період, а саме:

- [Споживчі товари та одяг](#) - 208 компаній
- [Товари широкого вжитку](#) - 93 компанії
- [Їжа та напої](#) - 119 компаній
- [Алкоголь і тютюн](#) - 40 компаній
- [Предмети розкоші](#) - 28 компаній.

У цих 5 індустріях у 2021 році в Росії працювало щонайменше **488 компаній** (з часткою в капіталі 50+%), які забезпечили роботою щонайменше **474 000** людей, ці компанії отримали **\$101,6 млрд річного доходу**, заплатили **\$14,9 млрд податків**, мали **\$45,3 млрд капіталу** та **\$49,0 млрд активів**.

В компаніях з цих секторів, які вже повністю вийшли з Росії з продажем своїх часток, працювало близько **28 000** співробітників, ще **170 000** чоловік працювали в компаніях, які оголосили про плани покинути Росію. Всі ці люди вже залишили або незабаром залишать попереднє місце роботи у зв'язку з їх виходом та будуть вимушені шукати нову, менш оплачувану роботу або ставати на облік в центри зайнятості. Також, в 2021 році компанії, які вже повністю вийшли з країни отримали **\$9,5 млрд річного доходу**, а ті компанії, які оголосили про намір покинути Росію генерували **\$27,4 млрд річного доходу**. Ось детальніше по секторах:

Нижче ви можете переглянути список ТОП-компаній, які оголосили про плани покинути Росію або вже покинули її за виручкою, отриманою в 2021 році (їх обсяги отриманої виручки та кількість персоналу див. в Додатку 1). Їх відхід істотно вплине на споживчі звички росіян.

Аналіз дій компаній в окремих галузях

Їжа та напої

[Pepsi](#) (США, Статус за KSE - *виходять*) У вересні 2022 року PepsiCo Inc припинила виробництво Pepsi, 7UP і Mountain Dew у Росії майже через шість місяців після того, як американська компанія заявила, що призупинить продажі та виробництво і після того, як Москва направила десятки тисяч військових в Україну.

⁹ <https://www.rbth.com/lifestyle/327045-how-much-new-year>

Bunge (США, Статус за KSE- *вийшли*) Bunge Ltd продала свій соняшниково-дробильний завод в Росії, ознаменувавши вихід найбільшого переробника олійних культур з країни у відповідь на вторгнення в Україну.

Louis Dreyfus (Нідерланди, Статус за KSE - *виходять*) Louis Dreyfus Company (LDC), один з найбільших у світі торговців сільськогосподарськими товарами, призупинив свою діяльність у Росії. LDC керує терміналом для експорту зерна на Азовському морі з річною потужністю близько 1 мільйона тонн і експортує з Росії 1,5-3 мільйони тонн на рік, згідно з його веб-сайтом. Через війну Азовське море закрито для судноплавства. Російські порти на Чорному морі залишаються відкритими, але трейдери кажуть, що міжнародні компанії та судновласники не бажають ними користуватися через війну та пов'язані з нею санкції.

Diageo (Велика Британія, Статус за KSE - *виходять*) Алкогольна компанія Diageo, виробник горілки Smirnoff і Guinness, призупинила експорт в Україну і Росію. *"Нашим пріоритетом є безпека наших людей в Україні та регіоні загалом"*, - сказав речник компанії.

Алкоголь і тютюн

British American Tobacco (Велика Британія, Статус за KSE - *виходять*) - це транснаціональна компанія, яка виробляє та продає сигарети, тютюн та інші нікотинові вироби. Навесні компанія дійшла висновку, що володіння BAT бізнесом у Росії більше не є стійким у нинішніх умовах. Компанія почала процес швидкого приведення свого російського бізнесу у повну відповідність до міжнародного та місцевого законодавства. Після завершення BAT більше не буде представлена в Росії.

Carlsberg Group (Данія, Статус за KSE - *виходять*) У зв'язку з рішенням Carlsberg Group піти з російського ринку, про яке було оголошено 28 березня, за перше півріччя компанія зафіксувала збиток у розмірі 8,6 млрд датських крон. *«Ми задоволені результатами за перше півріччя в контексті серйозних викликів, пов'язаних з війною в Україні, зростанням цін на сировину та енергоносії, а також пандемією»*, – прокоментував генеральний директор Carlsberg Group Кіс ет'Харт.

Imperial Brands (Велика Британія, Статус за KSE- *вийшли*) Imperial Brands передала свій російський бізнес інвесторам із Росії. Діяльність Imperial включала продажі та маркетинг, а також завод у Волгограді.

Heineken (Нідерланди, Статус за KSE - *виходять*) HEINEKEN припинила нові інвестиції та експорт до Росії, припинила виробництво, продаж і рекламу бренду Heineken і оголосила, що не погоджуватиметься на будь-які чисті фінансові вигоди чи прибутки від їхнього бізнесу в Росії. Heineken N.V. повідомила, що планує досягти угоди про продаж російських активів на загальну суму 475 мільйонів євро в другій половині 2022 року.

William Grant & Sons (Велика Британія, Статус за KSE - *виходять*) У зв'язку з трагедією в Україні компанія призупинила всі поставки в Росію. Головним пріоритетом є забезпечення безпеки та добробуту їхніх людей у всьому світі, особливо в постраждалому регіоні.

Споживчі товари та одяг

IKEA (Швеція, Статус за KSE - *виходять*) IKEA вирішила ліквідувати свою «дочку», яка управляє магазинами шведського ритейлера в Росії. Заява про ліквідацію юридичної особи була подана в останній день фінального продажу товарів зі складів IKEA в Росії.

Inditex (Іспанія, Статус за KSE - *виходять*) Inditex, яка припинила продажі в Росії ще в березні після вторгнення Росії в Україну, продає свої понад 500 російських магазинів Daher Group, що базується в Об'єднаних Арабських Еміратах.

H&M (Hennes and Mauritz) (Швеція, Статус за KSE - *виходять*) Шведський ритейлер H&M, який працює в Росії з 2009 року, підтвердив закриття всіх російських магазинів. *"Ми підтверджуємо, що всі магазини H&M Group в Росії закриті"*, - заявили в H&M.

Adidas (Німеччина, Статус за KSE - *виходять*) Німецька компанія спортивного одягу Adidas AG закриває свої магазини в Росії та призупиняє роботу онлайн-магазину, приєднавшись до ряду західних компаній, які пішли з країни.

LPP (Польща, Статус за KSE- *вийшли*) Польський ритейлер LPP (бренди Reserved, Cropp, Mohito і Sinsay) передав свої магазини в РФ компанії, зареєстрованій в ОАЕ, і її топ-менеджеру.

Товари широкого вжитку

Wella (Німеччина, Статус за KSE- *вийшли*) Німецька косметична компанія оголосила про вихід з Росії. Wella більше не виробляє та не продає продукцію під своїми брендами в Росії, а право власності на бізнес передано місцевій команді топ-менеджерів.

Sylvamo (США, Статус за KSE- *вийшли*) Sylvamo, світова паперова компанія, оголошує про досягнення угоди та завершення продажу своїх російських підрозділів компанії Pulp Invest Limited Liability Company за 420 мільйонів доларів.

Tetra Pak (Швеція, Статус за KSE- *вийшли*) є багатонаціональною компанією шведського походження. Компанія виробляє упаковку, пакувальні машини та обладнання для обробки рідких харчових продуктів, а також групове пакувальне обладнання. Tetra Pak досягла угоди про передачу свого російського бізнесу місцевому керівництву.

Danone (Франція, Статус за KSE - *виходять*) – французька харчова компанія, відомий виробник молочних та інших харчових продуктів. Призупинили нові інвестиції в Росію та оголошений перехід: компанія шукає нового оператора для молочних заводських операцій.

Stora Enso (Фінляндія, Статус за KSE- *вийшли*) є виробником целюлози, паперу та іншої лісової продукції зі штаб-квартирою в Гельсінкі, Фінляндія. Компанія продала місцевому керівництву три свої пакувальні заводи в Луховицях, Арзамасі та Балабановому.

Предмети розкоші

Chanel (Велика Британія, Статус за KSE - *виходять*) це французький будинок моди класу люкс. Chanel написала в LinkedIn: *«Враховуючи нашу зростаючу стурбованість поточною ситуацією, зростаючу невизначеність і складність роботи, Chanel вирішила тимчасово призупинити свій бізнес у Росії»*. Chanel оголосила про відмову продавати росіянам покупки за кордоном, якщо не буде доведено, що вони не проживають там або не привозять туди товари для використання.

Prada (Італія, Статус за KSE - *виходять*) *«Prada Group призупиняє роздрібну діяльність в Росії. Наша головна турбота про всіх колег та їхні родини, які постраждали від трагедії в Україні, і ми продовжуватимемо їх підтримувати. Група продовжить стежити за подальшим розвитком»*, – йдеться в повідомленні компанії.

Swarovski (Австрія, Статус за KSE - *виходять*) – австрійська компанія, що спеціалізується на виробництві розсипних кристалів, ювелірних виробів, кришталевих статуєток та огранюванні синтетичних і природних дорогоцінних каменів. Компанія призупинила всі продажі в Росії. Сайт закритий для продажу в російському регіоні.

Burberry (Велика Британія, Статус за KSE - *виходять*) — британська компанія, що виробляє одяг, аксесуари та парфумерію. Burberry став останнім брендом класу люкс, який тимчасово закритий свої магазини в Росії після вторгнення Москви в сусідню Україну. Британський модний бренд має три магазини в країні, у тому числі один франчайзі та один на знаменитій Червоній площі Москви. Його рішення припинити поставки в країну «через операційні проблеми» вже фактично припинило його онлайн-операції по всій країні.

Висновки

Загалом, жителі Росії більше за інших європейців скоротять святкові витрати на Різдво та Новий рік. У середньому, згідно з попередніми дослідженням, різдвяні витрати європейців практично не скорочувались і становили приблизно 513 євро на сім'ю. У Росії, як очікується, святковий бюджет зменшиться на 7% – до 217 євро¹⁰.

¹⁰ <https://glavcom.ua/news/246250-rashody-na-novogodnie-prazdniki-bolshe-ostalnyh-evropejsev-sokratjat-rossijane-i-greki---sotsopros.html>

За даними TGM Global Christmas Survey 2021¹¹ (вважаємо що в цьому році минулорічні тенденції суттєво не зміняться) більшість росіян проведуть Новий рік і Різдво вдома за вечерею (74%) та відвідуючи сім'ю та друзів (63%). Більше половини опитаних планували здійснити прогулянку (56%), подивитись фільми та телепередачі (55%), займатись приготуванням їжі (71%) та прикрашати будинок (71%). Лише 1-2% планують відвідати інші країни. 54% респондентів витратять основний новорічний бюджет на їжу та подарунки близьким та дітям і декорування оселі.

На протилежність росіянам, за опитуванням нещодавно проведеним компанією "Делойт"¹² (яка однією з перших з Великої Четвірки вийшла з Росії ще на початку війни) понад 60% українців витратять частину новорічного бюджету на допомогу ЗСУ.

Так, 61% українців, незважаючи на війну, не планують відмовлятися від новорічного шопінгу, а понад 60% українців принаймні частину свого бюджету на шопінг витратять на допомогу ЗСУ або постраждалим від війни. *"Більшість українців (61%), попри все, планує новорічні та різдвяні покупки, хоча й купуватиме менше товарів, ніж у 2021 році"*, - кажуть в "Делойт".

При цьому бюджет майже половини українців (49%) на шопінг у новорічно-різдвяний період коливається в межах від 1 до 5 тис грн. Зазначається, що у фокусі покупок найнеобхідніше - продукти харчування, товари для дітей, одяг та взуття. Під час здійснення покупок споживачі, насамперед, зважатимуть на наявність знижок, а також на власний попередній досвід, йдеться в дослідженні.

А **"63% українців не купуватимуть товари, якщо їхній виробник або продавець не залишив ринок РФ"**, - свідчать результати опитування. При цьому офлайн переважає над онлайн. Основним місцем для новорічного та різдвяного шопінгу, згідно з опитуванням, цьогоріч стануть великі супермаркети і торговельні центри/універмаги. На третьому місці - покупки в інтернеті.

В умовах високої невизначеності, яка спричинена війною, шопінг українців відкладається на другу половину грудня, додають в "Делойт".

Враховуючи вищевикладене, необхідно зазначити, що західні санкції проти Росії закрили її економіку від більшої частини світової торгівлі, що призвело до того, що росіяни почали панічно купувати основні продукти харчування, такі, наприклад, як цукор і гречка, замовлень стало значно менше – люди стали більше економити на святах. Наразі приватні особи та організації з економічних міркувань відмовляються від пишних святкувань та посилено економлять на новорічній атрибутиці, у тому числі на ялинках та корпоративах. Цілком імовірно, під час новорічних свят у росіян буде далеко не святковий настрій. Зараз ситуація в Росії багато в чому нагадує режим виживання далеких радянських часів.

¹¹ <https://tgmresearch.com/christmas2021-global-survey.html>

¹² <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/press-release/2022/holiday-retail-sales-consumer-survey.html>

Додаток 1. Перелік ТОП компаній в обраних секторах за обсягом виручки отриманої в 2021 році та статусами KSE

Назва компанії	Статус KSE	Виручка, млн.дол.	Персонал
Їжа та напої			
Pepsi	виходять	4 137	60 007
Bunge	вийшли	1 500	889
Louis Dreyfus	виходять	507	4 214
Pernod Ricard	виходять	286	1 919
Diageo	виходять	110	883
Алкоголь і тютюн			
British American Tobacco	виходять	3 558	2 906
Carlsberg Group	виходять	2 600	9 032
Imperial Brands	вийшли	1 136	1 744
Heineken	виходять	497	3 374
William Grant & Sons	виходять	2	21
Споживчі товари та одяг			
IKEA	виходять	3 854	15 000
Inditex	виходять	1 528	9 000
H&M (Hennes and Mauritz)	виходять	963	6 910
Adidas	виходять	749	7 000
LPP	вийшли	735	829
Товари широкого вжитку			
Wella	вийшли	2 213	211
Sylvamo	вийшли	663	2 092
Tetra Pak	вийшли	591	876
Danone	виходять	392	8 000
Stora Enso	вийшли	388	1 119
Предмети розкоші			

Назва компанії	Статус KSE	Виручка, млн.дол.	Персонал
Chanel	виходять	248	440
Christian Dior	виходять	116	131
Prada	виходять	92	165
Swarovski	виходять	13	36
Burberry	виходять	12	62

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)¹³

13.12.2022

***Disney** (США, Розваги) Статус за KSE - *виходять*

Disney Channel Russia припиняє мовлення, його замінює місцевий дитячий телеканал в Росії

<https://www.c21media.net/news/disney-channel-russia-stops-broadcasting-replaced-by-local-kids-tv-channel/>

***Citi** (Citigroup) (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

«Уралсіб» завершує купівлю портфеля споживчих кредитів Citi в Росії

<https://www.reuters.com/markets/uralsib-completes-purchase-citis-russian-consumer-loan-portfolio-2022-12-12/>

***Boeing** (США, Авіаційна промисловість) Статус за KSE - *виходять*

Відмовившись від Росії, Boeing посилює пошук інженерів в Індії та Бразилії

<https://www.aviationpros.com/aircraft/commercial-airline/news/21289678/ditching-russia-boeings-engineer-search-intensifies-in-india-brazi>

!

14.12.2022

***Airbus** (Бразилія, Авіаційна промисловість) Статус за KSE - *виходять*

Airbus зобов'язується припинити купувати російський титан

<https://travelradar.aero/airbus-commit-to-stop-buying-russian-titanium/>

***Holcim Group** (Швейцарія, Будівництво та архітектура) Статус за KSE - *виходять*

Holcim продає бізнес в Росії

<https://www.reuters.com/markets/deals/holcim-divests-business-russia-2022-12-14/>

***Inditex** (Іспанія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Продажі Inditex у третьому кварталі зросли, незважаючи на інфляцію витрат, стверджують російські підрозділи

<https://www.investing.com/news/stock-market-news/inditex-thirdquarter-sales-rise-despite-cost-inflation-russian-operations-charge-2963861>

15.12.2022

***Fenner Dunlop** (Велика Британія, Промислове обладнання) Статус за KSE - *виходять*

Феннер Данлоп: компанія Hull закривається через припинення продажу в Росії через війну в Україні

<https://www.bbc.com/news/uk-england-humber-63948652>

***Ericsson** (Швеція, ІТ) Статус за KSE - *виходять*

Новими власниками компанії, яка налічує близько 40 співробітників, є керівництво російської дочірньої компанії Ericsson, йдеться в заяві компанії.

<https://www.reuters.com/markets/deals/telecom-equipment-maker-ericsson-divests-russian-operation-2022-12-15/>

***Mondi Group** (Велика Британія, Товари широко вжитку) Статус за KSE - *вичікують*

Британська Mondi продасть три російські підприємства з переробки упаковки

<https://www.reuters.com/markets/deals/uks-mondi-sell-three-russian-packaging-converting-operations-2022-12-15/>

16.12.2022

***Global Fashion Group** (Сінгапур, Moda та дозвілля) Статус за KSE - *вийшли*

Global Fashion Group (GFG) оголошує про вихід з Росії після продажу свого бізнесу Lamoda інвестору в роздрібну моду Лакову Панченко.

<https://www.just-style.com/news/global-fashion-group-exits-russia-following-lamoda-sale/>

***Shell** (Велика Британія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вийшли*

Російський суд попросив запропонувати Shell шлях виходу з СП «Салим».

<https://www.upstreamonline.com/production/russian-court-asked-to-offer-shell-an-exit-route-from-salym-joint-venture/2-1-1373937>

***Meraki** (США, ІТ) Статус за KSE - *виходять*

***Cisco Systems Inc** (США, ІТ) Статус за KSE - *вичікують*

Компанія Meraki, що належить американській корпорації Cisco, з 21 грудня вимикає всі свої маршрутизатори та хмарні точки доступу в Росії та Білорусі відповідно до санкцій.

<https://www.moscowtimes.ru/2022/12/14/rossiiskim-kompaniyam-otklyuchat-amerikanskije-routeri-iz-za-sanktsii-a28538>

***TikTok** (Китай, Онлайн сервіси) Статус за KSE - *виходять*

TikTok проводить масові звільнення у російському офісі

<https://www.moscowtimes.ru/2022/12/16/tiktok-provodit-massovie-sokrascheniya-v-rossiiskom-ofise-a28827>

***Apple** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

Компанія Apple вирішила закрити свою штаб-квартиру в Росії

<https://www.moscowtimes.ru/2022/12/16/korporatsiya-apple-reshila-zakrit-shtab-kvartiru-v-rossii-a28714>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

¹³ Нещодавно, на сайт проекту <https://leave-russia.org/> був доданий новий розділ "[Новини компаній](#)", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[LinkedIn проекту leave-russia.org](#)

[YouTube проекту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)